

**РЕПУБЛИЧКИ ФОНД
ЗА ПЕНЗИЈСКО И
ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ**

ДИРЕКЦИЈА ФОНДА

Др Александра Костића 9, 11000 Београд, Србија
тел./факс (0)11/206-1105, (0)11/206-1125,
proffice@pio.rs, www.pio.rs
02/4 Број: 181-7287/13
Београд, 19.12.2013. године

2-8.1.43

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Делиградска бр. 16
РЕПУБЛИКА СРБИЈА
11000 Београд

25 DEC 2013

117326136663

Јуца
С

Веза: Ваши акти број 117-3261/11, дел. бр. 31846 и 31848 од 31.10.2013. године

Поштовани,

Заштитник грађана је, поступајући по притужбама бивших запослених Компаније «Робне куће Београд», утврдио да је Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање (у даљем тексту: Фонд) учинио пропусте у раду на штету права грађана тако што је приликом утврђивања новог износа пензије бившим запосленима Компаније «Робне куће Београд», након уплате зарада и доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, 25.02.2008. године, нове износе пензија сукцесивно утврђивао по захтевима корисника, а не по службеној дужности, и на тај начин различито поступао према корисницима који су се налазили у истој правној ситуацији, што представља истовремено и кршење принципа добре управе.

У вези са изнетим и датом препоруком Заштитника грађана да је потребно да Фонд по службеној дужности утврди нове износе пензија, од дана стицања права на пензију, за све бивше запослене у РК «Београд» за које је 25.02.2008. године извршена уплата зарада и доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, а не само за оне који су поднели захтев, наводимо следеће:

Према члану 116. Закона о општем управном поступку («Сл. лист СРЈ», бр. 33/97 и 31/01 и „Сл. гласник РС”, бр.30/10, у даљем тексту: ЗУП), у управним стварима у којима је по закону или по природи ствари за покретање и вођење поступка потребан захтев странке, надлежни орган може покренути и водити поступак само ако постоји такав захтев.

Како се сматра да се по природи ствари поступак покрене по захтеву странке када су претежни приватни интереси странке и када поступак треба да се заврши у корист странке, а будући да су права из пензијског и инвалидског осигурања, сагласно члану 6. Закона о пензијском и инвалидском осигурању («Сл. гласник РС» бр. 34/03...62/2013, у даљем тексту: Закон), лична права, чланом 88. став 1. Закона је предвиђено да је за покретање поступка за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања неопходан захтев странке - осигураника, односно члана породице за остваривање права на породичну пензију.

Према члану 114. став 1. ЗУП-а, надлежни орган ће покренути поступак по службеној дужности кад то одређује закон или други пропис и кад утврди или сазна да, с обзиром на постојеће чињенично стање, треба покренути поступак ради заштите јавног интереса.

Како по члану 240. став 1. ЗУП-а понављање поступка може тражити странка, а орган који је донео решење којим је поступак завршен може покренути понављање поступка по службеној дужности, сагласно одредби члана 114. став 1. ЗУП-а и до покретања понављања поступка по службеној дужности може доћи само ако је материјалним законом који регулише конкретну правну област то одређено и када то захтева јавни, општи интерес заједнице као целине, при чему се у образложењу решења о понављању поступка ради заштите јавног интереса, морају навести околности из којих се изводи постојање разлога за заштиту јавног интереса.

Одредбом члана 104. Закона утврђени су услови за понављање поступка против коначног решења Фонда и у случајевима када за то понављање поступка нису испуњени услови по ЗУП-у, или када су протекли рокови предвиђени тим законом за понављање поступка. Према ставу 2. овог члана Закона, понављање поступка се, такође, покреће на предлог странке или по службеној дужности, при чему Законом није посебно прописано када ће Фонд по службеној дужности покренути управни поступак ради решавања одређених управних ствари у јавном интересу.

Сагласно свему наведеном, поштујући начело заштите права грађана и јавног интереса из члана 6. ЗУП-а и **сматрајући да у конкретним случајевима није било услова за покретање поступка по службеној дужности**, Фонд је правилно и законито поступао када је приликом утврђивања новог износа пензије бившим запосленима РК «Београд», након уплате зарада и доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, 25.02.2008. године, нове износе пензија утврђивао сукцесивно по захтевима корисника, односно по предлогу странке за понављање поступка, при чему је у сваком конкретном предмету, у зависности од дана подношења предметног предлога, решавано или према одредбама ЗУП-а или према члану 104. Закона.

Како се према члану 1. став 2. Закона о управним споровима («Сл. гласник РС» бр. 111/09) у управно-судском поступку обезбеђује додатна судска заштита појединачних права и правних интереса и законитост решавања у управним стварима, **у прилог напред наведеном достављамо пресуде Управног суда бр. 1 У.2444/13 од 18.10.2013. и бр. 8 У 5809/13 од 12.06.2013. године којима се потврђује правилност и законитост одлучивања Фонда у оваквим предметима**, при чему истичемо да, оцењујући правилност и законитост комплетно спроведеног поступка и решавања Фонда у истим и сличним правним стварима, Управни суд ни једном од до сада донесених одлука није нашао да је повређен закон на штету тужиоца тако што Фонд предметно понављање поступка није спровео по службеној дужности (у прилогу и пресуда Управног суда бр. II.-1У.5963/12 од 13.06.2013. године, у предмету корисника пензије за кога је НСЗ накнадно уплатила доприносе).

Код тврдње Заштитника грађана да је Фонд различито поступао према корисницима који су се налазили у истој правној ситуацији, што истовремено представља и кршење принципа добре управе, истичемо да **из само фактички исте ситуације** бивших запослених у РК «Београд» да је за све њих 25.02.2008. године извршена недостајућа уплата зарада и доприноса, Заштитник грађана изводи **неправилан закључак да су се сви они, као корисници пензије, налазили у истој правној ситуацији у односу на законом регулисано право на одређивање новог износа пензије.**

Наиме, накнадна уплата зарада и доприноса од 25.02.2008. године се односила на период осигурања запослених у РК «Београд» од 1996. године до отварања стечајног поступка 2002. године, у ком периоду и после кога су они осигураници који су испунили услов за пензију, уколико су поднели захтев Фонду, то право и остваривали на основу донетих решења Фонда која су коначна у управном поступку.

По извршеној уплати зарада и доприноса, у зависности од поступања стечајног управника РК «Београд, за сваку пословну јединицу ове компаније Фонд је појединачно преузимао пријаве М-8 за измену регистрованих података осигураника током 2011. и 2012. године, тако да су се предметне пријаве, у смислу члана 140. став 1. Закона, могле сматрати новим доказом за утврђивање висине права тек након пријема и уношења у матичну евиденцију.

С обзиром на протекле рокове од дана коначности решења по коме су остварили право на пензију, као и од дана од када су се нови докази могли употребити за одређивање новог износа пензије, бивши запослени РК «Београд» су били у различитим правним ситуацијама код оцене законских услова за остваривање овог права.

Стога је Фонд у сваком конкретном случају одређивања новог износа пензије, првенствено ценио услове за понављање поступка према одредбама ЗУП-а, па када су услови били испуњени новим решењем поништавао раније донето решење и нов износ пензије утврђивао од дана стицања права на пензију, а уколико није било места понављању поступка по ЗУП-у, поступак спроводио и решавао према члану 104. Закона.

С тим у вези, на крају напомињемо и то **да би доследно поступање по датој препоруци** Заштитника грађана да Фонд, по службеној дужности, за све ове кориснике утврди нове износе пензија од дана стицања права на пензију, **било у супротности са одредбама члана 242. ЗУП-а и члана 104. став 1. Закона** којима је уређено питање рокова за покретање понављања поступка, као и **са ставом 4. члана 104. Закона** према коме се у поновљеном поступку раније решење може укинути, што у вези са чланом 259. став 2. ЗУП-а значи да ново решење делује само за убудуће.

Желећи да истакнемо да је Фонд увек изражавао позитиван став по упућеним препорукама Заштитника грађана и ценећи његово ангажовање у поступцима остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања, очекујемо да ћете уважити напред наведене разлоге због којих сада нисмо могли да прихватимо утврђене пропусте у раду Фонда и с тим у вези дату препоруку.

Прилог: као у тексту

ДИРЕКТОР СЕКТОРА

Владимир Станковић

